

GLASILO KMETIJSKE DRUŽBE D LJUBLJANI

registrirana zadruga s omejeno odgovornostjo

VINARSKEGA DRUŠTVA

IN KONJEREJSKEGA DRUŠTVA ZA DRAVSKO BANOVINO
V MARIBORU

Izhaja 15. in zadnjega v mesecu. — Cena listu 25 Din, za inozemstvo 35 Din letno. — Posamezna številka stane 2 Din
Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Novi trg številka 3.

Štev. 12. in 13.

V Ljubljani, 15. julija 1933.

Leto 50.

Vsebina: Zavarovanje delavcev pri mlatilnicah. — Nevarni škodljivci „svinjka“. — Koliba za sušenje sena. — O pravilni pripravi bordoške brozge. — Slovenski vinogradniki v Novem mestu. — Izboljšanje nadzemeljskih vinskih kleti. — Kdo je dolžan skrbeti za plemenske bike. — Vprašanja in odgovori. — Uradne vesti. — Razno. — Kako izboljšati postopek pri vnovčevanju sadja. — Družbene vesti. — Gospodarske vesti. — Tržne cene.

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

$\frac{1}{4}$ strani	Din 80.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 350.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 1000.—
$\frac{1}{12}$ strani	Din 160.—	$\frac{1}{4}$ strani	Din 500.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 2000.—
$\frac{1}{8}$ strani	Din 250.—	$\frac{1}{2}$ strani	Din 700.—	Priloga listu stane	Din 100 za 1000 kom.

Mala naznamila do 20 besed stanejo Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Tri montafonske bike

16 mesecev stare, vzrejene na paši. Povprečna letna molža 1932 = 5801 kg mleka ima za oddati: Graščina Neukloster, pošta: Sv. Peter v Sav. dol. 79

Fiat - 503.

Torpedo - rudeč, dobro ohranjen, takoj porabljen in na prodaj: Oskrb. graščine Novi Klostter pri St. Petru v Sav. dolini. 104

Umetna koklja

sistem „Nicker!“ po ceni na prodaj. Naslov pri upravi Kmetovalca. 35

Vabilo

na XXIII. redni občni zbor Kmetijske branilnice in posojilnice na Preloki-Belokrajina, r. z. z. n. z., kateri se bo vršil v nedeljo, 30. julija ob 3. uri popoldne v poslovalnici. Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka. 4. Čitanje revizijskega poročila. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev načelnika. 7. Volitev nadzorstva. 8. Slučajnosti. — Ako občni zbor ob določenem uri ne bi bil sklenjen, se vrši pol ure kasneje drug občni zbor, ki bo sklenjen brez ozira na število navzočih članov. Načelnstvo. 94

Voz — zapravljevček

ali močnejšo dero na vzmeteh, rabljeno, dobro ohranjeno kupim ali dam v zameno novo mlatilnico ali slamoreznilo. Anton Kremžar, St. Vid nad Ljubljano. 103

Brzoklepalnik „Stubaier“

tisočkrat preizkušen! Popis pošilja zastoj Friderik Kratz, Stražišče pri Kranju. 57

Vabilo

na redni občni zbor Mlekarske zadruge v Skaručni, r. z. z. o. z., ki se bo vršil v nedeljo, dne 30. julija t. l. ob 5. uri popoldne na Skaručni št. 20 pri Ingliču s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo načelnika in nadzorstva. 3. Čitanje revizijskega poročila. 4. Odobritev računskega zaključka za l. 1932. 5. Sprememba pravil. 6. Volitev načelnika in nadzorstva. 7. Slučajnosti. Načelnstvo. 100

Vabilo

na redni občni zbor Kmetijske posojilnice in hranilnice na Vinici, ki se vrši 30. julija 1933 ob 15. uri v poslovalnici. — Dnevni red: 1. Poročilo načelnika. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobritev računskega zaključka za leto 1932. 4. Volitev načelnika. 5. Predlogi. 6. Slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši občni zbor pol ure kasneje ne glede na število članov. Načelnstvo. 97

Kavcije zmožen ekonom,

absolvent kmetijske šole, želi službo na večje poselstvo. Dopise na upravo lista pod št. 93. 93

Kapunjenje petelinčkov

vam izvrši nalocene perutninarstvo „Niko“, Vižmarje. Pridemo tudi na dom. 98

Vitelj

skoraj nov, ugodno proda Anton Kremžar, St. Vid nad Ljubljano. 101

Prodaj

žitočistilnik, novejša sestava na osem sitov, še skoraj nov, nerabljen brzoklepalnik in čevljarski šivalni stroj. Vse zajamčeno v dobrem stanju. Naslov pri upravi Kmetovalca pod številko 86. 86

Ekonom-oskrbnik

poročen, izvežban v vseh kmetijskih panogah, išče službo za takoj. Dopise na Upravo „Kmetovalca“ pod številko 91. 91

Mlatilnice

nove in malo rabljene, zelo poceni proda Anton Kremžar, St. Vid nad Ljubljano. V zalogi tudi vsi ostali poljedelski stroji. 102

Bika

pinčavske pasme, 26 mesecev starega, licencovan s 26 točkami, ima na prodaj Vencelj Drmota, Sora 23, pošta: Medvode. 99

Važno!

za vinogradnike in sadjarje!

Žvepleno-apnena brozga

je na podlagi dosedanjih poskusov ceneno in izborno sredstvo za škropljenje proti plesni in škrlupu. — Brozga se danes že splošno uporablja v Švici in Nemčiji.

Dobi se pri

Anton Jurca naslednik **Milko Senčar**

tovarna žvepljenih izdelkov

Ustanovljeno leta 1860.

v Ptuj

Ustanovljeno leta 1860.

Izdeluje se tudi: žvepleni zakad na juti in na azbestu. Zaloga žvepla za vinogradnike.

Kravaria (Schweizer)

oženjen, brez otrok ali samski, ki zna dobro in pravilno molžiti, sprejme takoj Uprava „Brandhof“ (Scherbaum) Studenci pri Mariboru, kamor je poslati pisemne ponudbe z navedbo plače. 95

Kmetijski sin

verziran vseh panog kmetstva, že služboval kot šafar-oskrbnik, išče primerno namestitev. Naslov v upravi Kmetovalca pod številko 96. 96

Kužni katar sramnice.

„... Bissulin je učinkoval pri več kot 100 živalih.“
Vet. D., Deutsche Tierärztl. Wschr. 27. Jahrg. Nr. 16.

Odvrtačevalno postopanje: 4 svečice za eno žival.
Najmanjši tvorniški omot 25 svečic. Nepokvarljivo,
brez duha, nedražljivo.

Bissulin se izdaja samo na živinozdravniški predpis.
Knjižice s slikami bolezni brezplačno potom:
H. Trommsdorff Chem. Fabrik Aachen.

Zastopnik: „LYKOS“, Mr. K. Vouk, Zagreb,
Jurjevska ul. 8. Telef. 28-81. Vprašajte veterinarja.

POSOJILNICA V MARIBORU

V. Z. Z. O. Z.

NARODNI DOM

Telefon 21-08. Ustenovljena 1882.

Obrestuje nevezane **hranilne vloge** po 4%
vloge proti 3 mesečni odpovedi po 5 1/2 %.

Stanje hran. vlog nad Din 70.000.000.-.

Rezerve znašale nad Din 8.800.000.-.

Posojila daje članom na vknjižbo po
7 % na osebno poroštvo po 8 %.

MASTIN

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdomno

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno kladne živine. — Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MASTINA“ so brezštevilna zahvalna pisma.

Cena: 5 škat. 46 Din.
10 škat. 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY

LJUBLJANA, MESTNI TRG ŠTEV. 4.
(Zraven Rotovža.)

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE
IZVRŠUJE VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO
USTANOVLJENA LETA 1828

LANENO OLJE, FIRNEŽ, BARVE, LAKE, KIT, LANENE TROPINE

ter vse v to stroko spadajoče blago prvo-
vrstne kakovosti po solidnih cenah in
točni postrežbi, najugodnejše kupite pri
domaćem podjetju

MEDIC-ZANKL

tovarne ella lakov in barv
družba z o. z., lastnik FRANJO MEDIC

Centrala v Ljubljani, podružnice v Mariboru in Novem
Sadu. — Tovarne v Ljubljani, Medvodah in Domžalah.

POZOR! Nov nabavni vir KOTLE

za vino za žganjekuho
Do danes Vam je bilo nemogoče si nabaviti moderni
FILTER za VINO ker so prihajali le iz inozemstva ter
so bili zelo dragi. Danes pa si ga lahko nabavi vsak
gostilničar, vinogradnik in dr. po zelo nizki ceni pri
naši domači tvrdki, kjer dobite tudi vseh vrst kotle,
naprimer za žganjekuho, pranje in brzopartilnike bakre-
ne in pocinkane za kuhanje krme; ter vse ostale ko-
vinske predmete. Sprejemamo popravila spadajoča v
našo stroko. — Zahtevajte brezplačno ilustrirani cenik.

Se priporočamo:

KOTLARKA dr. z o. z.

Ljubljana

Rimska c. 2.

Gregorčičeva ul. 5.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTR. ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 5 1/2 %, brez odpovedi, pri
trimesečni odpovedi po 7 % brez odbitka davka na rente.
Stanje vlog nad 30.000.000 Din. — Rezerve nad 700.000 Din.
Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog.

Vložne knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja
obrestovanja. Posojila daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi
premičnih in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. računu pod
najugodnejšimi pogoji. — Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8.—12 1/2,
in od 3.—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8.—12 1/2 ure.

Telefon 2847.

Brzjavi: »Kmetški dom«.

Račun pošt. hranilnice št. 14.257.

Podružnici v Kamniku in v Mariboru.

Člani! Čitajte „Uradne vesti“ in „Vnovčevalca“!

Zavarovanje delavcev pri mlatilnicah.

Jos. Anders.

Zakon o zavarovanju delavcev od 14. maja 1922. je določil v § 6., da so zaenkrat od obveznega zavarovanja izvzeti poljedelski delavci. Samo oni poljedelski delavci, ki se pri poljedelstvu zaposlujejo pri parnih kotlih ali obratih, ki jih žene elementarna sila (ogelj, voda, para, svetilni plin, segreti zrak, elektrika ali podobno) ali živalska sila in ki so pri poslu v nevarnosti, preteči od kotla ali pogona, se zavarujejo po tem zakonu.

Šele z rešenjem z dne 16. junija 1925., štev. U 802/IV, se je uredilo posebej zavarovanje delavcev pri mlatilnicah.

Strojnike, kurjače in vlagarje je treba zavarovati poimensko kakor industrijske delavce. Za te delavce je Okrožnemu radu predložiti za vsakega posebej prijavnico (katere se dobe pri okrožnih uradih), izpolnjena natanko v vseh rubrikah. Tak delavec so, kakor razvidno, zaposleni samo pri parnih mlatilnicah, oziroma tudi pri motornih mlatilnicah.

Ostale pomožne delavce pri mlatilnicah pa je zavarovati pavšalno, da se zavarovanje izvrši kolektivno (skupno), za toliko število delavcev, kolikor jih odgovarja pogonski sili mlatilnice. Kot temelj za določanje števila zavarovanih delavcev služi, da se za vsako konjsko silo motorne mlatilnice, oziroma na vsakega za pogon porabljenega konja ali vola zavaruje po dva delavca. Zavarovanje velja za primer nezgode in za vse pri mlatilnici zaposlene pomožne delavce.

Lastnik mlatilnega stroja se smatra za delodajalca vseh zaposlenih delavcev.

Zavarovanje traja vse delovne dni od početka do končane mlačve in brez ozira na prehodnje prekinitve. Trajanje mlačve se določi na podlagi prijav in odjav za vsak mlatilni stroj, katere mora potrditi občinska oblast.

Ti kolektivno in brez navedbe imena vsakega posameznika zavarovani delavci pri mlatilnici so zavarovani za primer nezgode in jim gredo od početka petega tedna po nezgodi vse dajatve, katere zakon o zavarovanju delavcev predvideva zavarovanim delavcem za primer nezgode.

Glede dajatev za prve štiri tedne po nezgodi določa zakon o zavarovanju delavcev, da jih mora priznati ponesrečenemu zavarovancu okrožni urad, ker so vsi delavci zavarovani za bolezen in nezgode. Pri mlatilnicah so samo zgoraj naštetih strojniki, kurjači in vlagarji zavarovani za bolezen in nezgodo. Kolektivno zavarovani delavci pri mlatilnicah so zavarovani le za nezgodo. Da pa tudi ti ne ostanejo

prve štiri tedne brez bolezenskih podpor, zdravnika in zdravil, določa gorenja naredba, da jim mora nuditi okrožni urad, kateri pa sme za to pri zavarovanju te kolektivno zavarovane skupine delavcev k prispevkom za nezgodno zavarovanje pripisati še 5% za stroške negovanja teh ponesrečenec v prvih štirih tednih po nezgodi.

Prispevki, katere je plačati za to obvezno zavarovanje mlatilniških delavcev, se predpišejo s posebnim plačilnim nalogom.

Naredba ministra socialne politike in narodnega zdravja z dne 15. oktobra 1930, štev. 28174., določa tarifo za zavarovalne prispevke za posamezne vrste poljedelskih strojev.

Pri običajnih motornih mlatilnicah je plačati za kolektivno zavarovanje za nezgodo zavarovanih pomožnih delavcev po številu konjskih sil mlatilnice:

1. do treh konjskih sil na dan 5.20 Din,
2. od 3 do 5 konjskih sil na dan 9.10 Din,
3. od 5 nadalje v razmerju števila konjskih sil

primerno več.

Praktično pridejo v naših krajih v poštev samo mlatilnice do 5 konjskih sil.

Pri mlatilnicah na živalsko silo, t. j. pri vitlih (gepljih) je plačati, ako je mlatilnica gnana z enim do tremi konji (volov), na dan 2.80 Din; ako se porabljata dva para konj po 4.60 Din.

Naredba določa, da znese najmanjši prispevek 10 Din.

Za dostavo plačilnega naloga se zaračuni 1.50 Din.

Kakor zgoraj rečeno, je lastnika mlatilnice smatrati kot delodajalca, vsled česar on ni zavarovan zoper nezgode, četudi dejansko pri mlatilnici dela.

(Dalje prihodnjič.)

Poljedelstvo in travništvo.

Nevarni škodljivci »svinjka«.

(*Oniscus asellus*).

Fr. Malasek.

V letošnjem letu je nastopil na Dolenjskem škodljivci, med narodom imenovan »svinjka«, v taki meri, da so nekateri pridelki, kakor pesa, fižol in tudi druge vrtno rastline, popolnoma uničeni. Posebno v okolici Novega mesta in Straže je veliko pese in fižola uničenega. Mlade kaleče rastline si ne morejo odpomoči in se zaman čaka, da bi zrastle. Če se odkoplje zemljo okoli rastlin, se vidi polno malih sivih živalic, okroglo-podolgaatega hrbta. Spodnji del je raven in živali imajo prav veliko nog. Okoli starih svinjk, ki so vedno nekoliko temnejše, mrgoli ostali zarod raznih generacij.

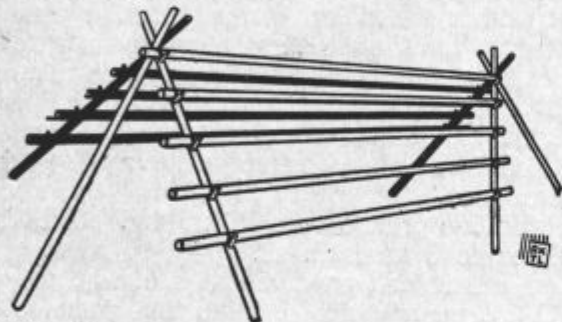
Zatiranje tega škodljivca je zelo težavno, ker je podnevi večinoma skrit v zemlji in ponoči se pase. Priporoča se škropljenje z arzenikovimi preparati, da se jih zastrupi, ali pa da se poklada na njivi mokre vreče, pod katere jih zleze na tisoče. Če se vreče odkrijejo, se jih lahko poškopri z bencinom ali petrolejem ter zažge. Dosedaj se je smatrala „svinjka“ za nedolžen mrčes vlažnih kleti, na njivah je pa nevaren škodljivec, ki naj se vsestransko zatira.

Koliba za sušenje sena.

Fr. K.

Lepo delo je košnja ob lepem vremenu, a tem bolj mučno in zoprno pri slabem. Letošnje slabo vreme ob času košnje, kakor ga ne pomnijo že stari ljudje, nas sili, da razmislimo, kako bi najbolje in brez večje škode seno pospravili. Sicer imamo veliko kozolcev, ki so že sedaj prenapolnjeni in nam služijo zlasti letos prav dobro. Kaj bi bilo, ako bi letos kozolcev ne imeli?

V mnogih krajih se poslužujejo kmetovalci poleg kozolcev tudi raznih naprav za sušenje sena in detelje, t. j. ostrvi ali ostregač, rogljev, piramid itd. Sušilnih kolib, kakor jih predstavlja slika 21., je vkljub praktičnosti in ceni napravi pri nas le redko opaziti.

Slika 21. Koliba za sušenje sena.

Koliba je sestavljena iz dveh do štirih parov kolov ali drogov, postavljenih na klinih (40 cm narazen), ki jih nosijo na vsakem koncu trije, v zemljo zabiti in zgoraj povezani koli-trinogi. Ta koliba ali sušilnica je 2 m visoka in 3 m široka. Na pol orala površine travnika je potrebno 5–6 takih kolib. Lahko si pa napravimo eno 10 m dolgo kolibo. Na vsakih 3 do 4 m postavimo po dva poševno zgoraj povezana kola-nosilca-droga tako, da imamo poleg končnih trinogov še vmesne nosilce. Na taki sušilnici zamoremo sušiti en dober voz krme. Prednost kolib je v tem, da je nanje lažje obešati in doli jemati krmo kakor pri ostalih sušilnicah. Na njih se seno ali detelja tudi v notranjosti dobro suši, ker se dež odceja kakor pri strehah.

Sadjarstvo in vrtnarstvo.

O pravilni pripravi bordoške brozge.

Josip Priol.

Bordoška ali bakreno-apnena brozga je staro in preizkušeno sredstvo v boju proti raznim glivičnim boleznim. Vinogradniki jo uporabljajo že desetletja z najboljšimi uspehi za zatiranje peronospor, črnega in rdečega paleža na vinski trsti. Sadjarji škropijo z njo sadno drevje, da omejijo škrlup ali fusikladij na jablanah, hruškah in črešnjah, kodravost na breskvah, luknjičavost listja pri koščičarjih in rdečo pe-

gavost na češpljah. Po vrtovih in njivah uničujejo s tem škropivom palež (*Phytophthora infestans*) na krompirju, paradižnikih in kumarah ter raznih zelenjadnih in lepotičnih rastlinah. Razen tega se je obnesla proti mnogim drugim boleznim na kulturnih rastlinah, katerih ne kaže tukaj naštevati.

Navzlic tako mnogostranski uporabi pripravljajo kmetovalci bordoško brozgo večinoma napačno, s čimer njeno učinkovitost ponepotrebno zelo poslabšajo. Glavna napaka tiči v tem, da vlivajo pri mešanju apneni belež v raztopino modre galice, namesto obratno ter niso dovolj natančni pri dodajanju apna. Posledica tega je, da nastane zmes, ki je debelo zrnčasta (kosmuljčasta) in se vsede kmalu na dno posode. Tako škropivo se na listju slabo drži in ga dež kmalu izpere. Često se dogaja, da opali bolj ali manj občutno tudi listje in druge nežne rastlinske dele.

Če pripravimo brozgo pravilno, tako da vlivamo modro galico v apneni belež, se galica sproti veže (nevtralizira), in je zmes neprimerno bolj fino kosmuljčasta. Tako narejena brozga je bolj lepljiva, se listja dobro prime in traja učinek škropljenja daljšo dobo. Tudi opeklin se ni bati, ako smo le dodali pravo količino apna.

Izkušnje potrjujejo, da dosežemo proti navedenim in drugim boleznim zadovoljive uspehe z 1% bordoško brozgo. Le za prvo škropljenje sadnega drevja pred cvetjem, kakor tudi v primeru, ako se je ob deževnem in soparnem vremenu začela močno pojavljati peronospora na vinski trsti, bomo vzeli izjemno 1½, največ 2% zmes.

Za pripravo 100 litrov 1% škropiva potrebujemo 2 posodi (kadi ali sode brez dna), od katerih drži ena kakih 50 lit., druga pa najmanj 100 litrov. V manjši posodi raztopimo v 50 litrih vode 1 kg modre galice, ki jo obesimo notri v kaki vrečici ali košarici — najbolje preko noči — da se hitreje raztopi. V drugi večji kadi ugasimo z malo vode 350–400 g (blizu ½ kg) svežega živega (žganega) apna, ali vzamemo 1 kg gašenega apna. Apno razredčimo z vodo tako, da dobimo 50 litrov beleža. Nato vlivamo ob neprestanem mešanju raztopino modre galice v ne premočnem curku v apneni belež.

Na podlagi tega navodila nam je mogoče napraviti škropivo v poljubni količini, ako sestavne dele (vodo, galico in apno) sorazmerno povečamo in se poslužujemo večjih posod. V večjih obratih postavijo posode za galico in apno tako, da lahko teče raztopina galice po pipi ali cevi naravnost v posodo z apnenim beležem. Tudi posode iz cementa so v ta namen jako pripravne in poceni, ker imajo veliko trpežnost.

Ali je škropivo pravilno sestavljeno in ne vsebuje nevezane galice, ki bi listje opalila, doženemo najenostavneje z belim fenoltaleinovim papirjem, ki ga dobimo v drogeriji. Ako namočimo kosček tega papirja v dobro premešano bakreno-apneno brozgo, se mora karminastordeče pobarvati. Če ostane papir neizpremenjen (bel), moramo dodati še toliko apna, da fenoltaleinov papir pordeči. Namesto tega papirja rabimo lahko tudi rdeči lakmusov papir, ki lahno pomodri, ako ga namočimo v pravilno sestavljeno brozgo; ob pomanjkanju apna, pa ostane neizpremenjen (rdeč).

Beračenje je sramotno za kulturni narod; oblasti imajo pri tem pryo besedo.

Na pravilno odmero apna je treba zelo paziti, kajti, če je apna premalo, povzroči škropivo zaradi nevezane kisline (galice) opekline na listju in plodovih ter nastane občutna škoda. Prevelika množina apna pa odvzame brozgi skoraj vso učinkovitost proti peronospori, fusikladiju in drugim glivičnim boleznim ter opali vrhutega listje slično, kakor če je apna premalo. To se je doslej vse premalo upoštevalo in so bili zategadelj uspehi škropljenja često nezadovoljivi.

Bakreno-apneno zmes si pripravljamo vedno sproti v množinah, ki jih moremo isti dan porabiti. Že drugi dan je brozga manjvredna, dočim postane tretji ali četrti dan zrnčasta, se razkroji in tvori mnogo vsedline. Za škropljenje taka seveda ne pride več v poštev, ker je brez učinka. Z dodatkom 100 g sladkoria (ali 1 lit. mleka) na 100 lit. brozge jo pa lahko ohranimo uporabno do 10 dni. To pa le tedaj, ako smo vlivali pri pripravi, kakor je bilo obrazloženo, galico v apneni belež, pri čemer ostane brozga stalno alkalična in trpežnejša.

Vinarstvo in kletarstvo.

Slovenski vinogradniki v Novem mestu.

(Dalje.)

Resolucija, sprejeta na V. vinarskem kongresu v Novem mestu dne 25. maja 1933.

1. Zakon o vinu in pravilnik k temu zakonu naj se najstrožje izvajata v vsakem pogledu.

2. Država kakor banovina naj pospešujeta v največji meri produktivno vinarsko združništvo. Le skupna zadruga predelava grozdja in prodaja na ta način od negovanih vin enotnega tipa more rešiti malega in srednjega vinogradnika.

Ker se pa take produktivne zadruge morejo ustanoviti zaradi velikih investicijskih stroškov le z javnimi podporami, se naj v ta namen v državi kakor tudi v banovinski proračun vnesejo primerni zneski. S sredstvi, ki bodo na razpolago, naj se vsako leto tako razpolaga, da more zadruga za zadrugo takoj pričiti z delom.

3. Zakon o pobijanju draginje, odnosno tozadevne odredbe, naj se tudi pri vinu strogo izvajajo, da ne bo prevelike razlike med ceno, po kateri vinogradnik vino proda, in med ceno, ki jo mora plačati konsument v točilnici.

4. Pri vseh trgovinskih pogajanjih s tujino, naj se gleda na to, da se dosežejo čim večje ugodnosti za izvoz našega namiznega grozdja in vina v tujini.

Naj se skuša doseči o priliki trgovinskih pogajanj z v poštevi prihajajočimi državami, da dovolijo uvoz našega vina, odnosno namiznega grozdja čim večje kontingente ali čim nižje uvozne carine, odnosno drugačne ugodnosti.

5. Osnuje naj se poseben konzorcij z večjo državno podporo v namen izvoza vina v tujino, osobito v Ameriko.

6. Ukine naj se vsaka carina na galico, žveplo in sploh na vsa sredstva za pokončevanje trsnih škodljivcev in bolezni.

7. Izterjavanje davkov v vinorodnih krajih naj se, dokler traja taka denarna in vinska kriza, po možnosti omili.

8. Vsak uvoz tujega vina in drugih alkoholnih pijač v našo državo naj se do skrajnosti otežkoči.

9. Produkcija takozvanih brezalkoholnih pijač, v katerih ni trohice naravnega, niti sadnega, niti grozdnega soka, naj se zakonito prepove. Ako bi to ne bilo mogoče, naj se nanje naloži taksa, odnosno trošarina.

10. Pri podeljevanju dovoljenj za vinotoče naj se postopa strogo po zakonu.

11. Devizni predpisi močno otežkočajo izvoz našega vina, ker dobivajo zadevna dovoljenja le protokolirane tvrdke. Dokler se ti predpisi ne ukinejo, naj se dajejo dovoljenja tudi posameznim vinskim producentom, ki vino izvažajo.

12. Vinogradniki Dravske banovine odločno odklanjajo vsak poskus izpremembe trošarinskih predpisov za vino (senator Šilovič).

13. Dovolijo naj se zopet brezobrestna posojila revnim vinogradnikom pri obnovi vinogradov.

14. Zahtevamo strožjo oblastno kontrolo nad privatnimi trsnicami. Dognano je, da se v veliki meri prodajajo trte po nekoncesioniranih trsničarjih in to ne glede na čistost sorte in podlage.

15. Kr. banska uprava naj potom sreskih načelstev dostavi vsem občinam seznam trsničarjev, ki imajo od kmetijskega ministrstva dovoljenje za trsničarski obrat, da dobijo vinogradniki vpogled, kje morejo dobiti zajamčeno pristno trsje.

16. Strogo naj se prepove krošnjarijenje in prodaja trsnih cepljenk po sejmihi.

17. Zakotni trsničarji, ki so v veliko škodo celokupnemu trsničarstvu, se naj najstrožje kaznujejo.

18. Kr. banska uprava naj skrbi za to, da se bodo vse javne banovinske trsnice čim prej prilagodile novemu trsnemu izboru ter producirale le v trsnem izboru določene sorte in podlage.

19. Ker se z zelenim cepljenjem ponovno razmnožujejo manjvredne stare domače sorte, naj se produkcija korenjakov v javnih in privatnih trsnicah reducira na minimum, revnim in vrednim vinogradnikom pa naj omogoči kr. banska uprava s primerno podporo za obnovo vinogradov nabavo prvovrstnih dobro ukoreninjenih suho cepljenih trsov.

20. Z vso odločnostjo se naj nadaljuje boj proti šmarnici.

21. Propaganda za pojačenje konsuma svežega grozdja naj se vrši z vsemi razpoložljivimi sredstvi. Banovinski trsni nasadi naj preizkušajo še druge sorte poleg že v izboru navedenih namiznih vrst.

22. Obnavljajo naj se samo najboljše vinorodne gorice in opuste vse slabše neprikladne lege.

(Dalje prih.)

Izboljšanje nadzemeljskih vinskih kleti.

Fr. Gombač.

Na tozadevno vprašanja v tem listu od 28. 2. t. l. smo obljubili, da prinesemo točni opis nadzemeljskih vinskih kleti, izboljšanih po načinu ameriških ledenic.

Revnejši sloji imajo namreč po vinskih goricalah, kakor vidimo osobito po Dolenjskem, Beli Krajini ter v sosednji Savski banovini, čisto navadne nadzemeljske vinske kleti, ki so izpostavljene vsem mogočim temperaturam, vsled česar se vino v njih poleti jako segreje, pozimi pri količkah nizki temperaturi, pa zmrzne. Oboje škoduje vinu in ga lahko popolnoma skvari, osobito poleti, če se preveč segreje, ker se enostavno skisa ali celo prevrže, to je zavre. Kako zavreto vino izgleda in kakšen okus dobi, ve le tisti, ki ga taka nesreča zadene. Večkrat ni drugega pripomočka, kakor ga izliti v kanal, sod pa temeljito izkuhati z vodo, sodo ali žvepleno kislino.

Takim neprilikam se lahko izognemo s tem, da slabo nadzemeljsko klet takole popravimo:

Dobrega in vestnega delavca ni preplačati.

Na zunanji, ali če je dovolj prostora, na notranji strani že obstoječih lesenih sten, napravimo okrog-inokrog drugo steno, toda v razdalji 10—15 cm od že obstoječe stene, tako da ostane med obema stenama 10—15 cm praznote do vrha obeh sten. Ako se prvotne stene lesene, je bolje, napraviti na zunanji strani v enaki razdalji 25—30 cm debel kameniti zid iz betona ali opeke, že zaradi gotovosti proti tatvinam in ognju. Zunanji zid mora segati globlje v zemljo kot notranji. Ta prostor med stenami ostane lahko prazen, bolje pa je, da ga natlačimo sproti ko zidamo, s slabim prevodnikom toplote in mrzloti, namreč z lesnim pepelom ali z žagovino, odnosno s suho šoto in mahom, morebiti tudi samo s suhim listjem ali s slamo, vendar v najs krajnejši potrebi, ker slama in listje rada gnijeta in se tudi miši v njiju zarede.

Ako ostane med zidanima stenama prazen prostor, moramo vrhnje dele popolnoma zazidati ter zamazati, in če stena ni betonirana, tudi vso zunanjo stran zidu z malto ometati. Le na ta način ostane notranji zrak med stenami slab prevodnik, ki uravnava zmerno zunanji vpliv toplote in mraza. Če sta obe steni leseni in razen tega še šibki, moramo vsekakor natlačiti prazen prostor med njima z zgoraj navedenimi slabimi prevodniki, da dosežemo zaželeni uspeh.

Strop mora biti istotako dvojen ter natlačen s slabimi prevodniki v debelosti stropnih tramov. Za strop je najbolje žaganje, šota in mah, ker so lahki predmeti. Čreslo in premogov pepel (žlindra) niso za to, ker vsled slabega duha pokvarijo les. Pač pa je premogov prah prav dober za na zemljo pod pod in pod zidovje. Tu ga nasujemo poljubno na debelo. Dober regulator temperature nad stropom so tudi seno in slama ali listje.

Dvojna morajo biti tudi okna in vrata. Če niso vrata dvojna, pa morajo biti dvostenska, 15—20 cm debela ter vmes natlačena z žagovino. Taka vrata so pa pri kmetijskih zidanicah nerodna zaradi teže in širine, ker vrata pri takih zidanicah so dvokrilna že zaradi njihove širine, da moremo skozi nje valiti tudi večje sode in kadi.

Ako vinska klet (ne prešni prostor) nima oken, moramo napraviti vsaj en oddušnik na sredi stropa ali v kotu nasproti vratom v obliki dimnika, ki ga opremimo spodaj z lesenim zapahom.

Živinoreja in mlekarstvo.

Kdo je dolžan skrbeti za plemenske bike.

Janez Ovsenik.

Boj proti zakotnim bikom je utemeljen samo tedaj, če se za nabavo in priskrbo **dobrih** plemenskih bikov vse stori. To pa pri nas še zdaleč ni!

Koliko je občin, ki bi resno izvajale § 12. z. o pospeševanju živinoreje? Mnogo, mnogo več pa je občin, ki zahtevajo od živinorejskih zadrug, naj priskrbe potrebne bike, niti dinarja pa niso pripravljene za to dati zadrugi!

Če hočemo red v tem oziru, če hočemo zatreti rejo zakotnih bikov, potem moramo resno izvajati sledeča glavna načela:

1. Živinorejske selekcijske zadruge naj imajo za svoje rodovniške krave odrejene rodovniške bike in naj skrbijo zanje.

2. Za vse ostale krave občanarjev naj je skrb občine, da priskrbi zadostno število plemenskih bikov. Banska uprava bi morala za izvajanje zakona o pospeševanju živinoreje v tej točki napeti najstrožjo struno in prisiliti občine, ki bi potrebnih bikov ne nabavile, da to store.

Morda bi res v začetku nekoliko zbolelo občine, toda vrednost tega postopka bi bila v tem, da bi se naši kmetijski občinski odbori zavedeli, da imajo tudi v domačem kmetijskem gospodarstvu veliko poslanstvo, samo če se ga zavedajo in da postanejo napram sebi pravičnejši, kot pa navadno so. Ali ni prežalostno, da mnogokdaj zagovarjajo kmetijske interese obrtniki in rokodelci ali celo delavci, ki sicer s kmetijstvom nimajo nič ali le malo opraviti, dočim pa kmetje sami za svoje zadeve nimajo nikakega zmisla?

3. Vse, kar ni sposobno ali kar se ni prignalo pred licenčnovalno komisijo, se mora skopiti. Vsak zakotni skok se mora najstrožje kaznovati. Da pa bi se to res izvajalo v polni in pravilni meri, naj bi kazni proti prestopkom zakotnega uporabljanja bikov ne izrekli pravni referenti sreskih načelstev, ampak naj bi kazni zoper prestopke proti zakonu o pospeševanju živinoreje izrekal strokovni referent, kakor je to že uvedeno o prestopkih proti gozdnemu zakonu.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 97. Slamareznica mi je pokvarila desno roko, da so mi morali odrezati 4 prste. Bil sem vsled tega v bolnici 22 dni, sedaj pa zahtevajo plačilo v znesku 660 Din. Sem posestnik in oče desetih otrok in torej oproščen vseh davščin. Slišal sem, da mi ni treba plačati tega dolga. Baje predvideva finančni zakon iz l. 1932/33. topogledne olajšave. **Ali moram kot posestnik in oče desetih otrok plačati dolg v bolnici za svoje zdravljenje?** (J. N. iz Č.)

Odgovor: Glede zavarovanja posestnikov in poljskih delavcev pri strojih prečitajte današnji uvodni članek. Popolnoma pravilno navajate predpise iz finanč. zakona iz l. 1932/33, ki predvideva v § 51., točka 5., in v zakonu o bolnišnicah § 6., plačilne ugodnosti za posestnike-očete desetih otrok. Obrnite se ustno ali pisмено na ekonomat bolnišnice, kjer bodo zahtevo gotovo ugodno rešili, ker kot takemu Vam ni treba plačati davkov in ste oproščeni tudi tega plačila. **Fr. K.**

Vprašanje 98. Pred 18. leti je padel v vojni posestnik. Zapustil je posestvo ter ženo in hčerko-edinko. Ker ni bilo oporoke, sta dedovali obe po zakonu. **Mladoletna hči se bo poročila; kaj bo s premoženjem?** (F. V. v B.)

Odgovor: Sodišče je pravilno prisodilo četrtinko ženi, tri četrtinke pa hčeri. Postali sta solastnici in vsak čas lahko zahtevata, da se ta solastninska skupnost razdere. Če se stvar v naravi ne da porazdeliti, lahko predlagata prostovoljno javno dražbo. Tudi lahko ena druga k temu prisili. Ako se hči primoži kam, bo najbrže pustila materi hišo in vzela svoj delež v denarju. Cenitev, ki je bila izvedena pred 13 leti, je veljala za tedaj. Današnji delež pa se mora izračunati ne le v dinarjih, temveč tudi po današnji vrednosti, ne takratni. Če bi drugače računili, bi ena ali druga imela veliko škodo. Ker je hči mladoletna, bo pa itak vsako izpremembo v premo-

Ako bi vsi stanovi tako vestno in pravilno obavljali svoje delo kakor kmet, potem bi bilo krize kmalu konec.

ženju moralo odobriti sodišče, ki bo gotovo dalo primeren nasvet in pravično odločbo. Po našem mnenju bi ne bilo treba nič izpreminjati lastninskega vprašanja, ker bo pri neizpremenjenem stanu matere hči itak dobila enkrat še ostalo četrtinko. Ako pa se mati omoži ali dobi sicer dediče, bo seveda pametneje porazdeliti si preje skupno premoženje. Za tri četrtinke, ki so last hčere, ni dolžna dati materi nobenega potrdila. Potrdilo bi morala dati le tedaj, če bi kaj dobila iz one četrtine, ki je last matere. S svojimi tremi četrtinkami more razpolagati po svoji volji, vendar dokler je mladoletna, le s privolitvijo sodišča. Mati nima nobenih pravic do hčerinega imetka in sodišče gotovo ne bo odobrilo prikrajšanja varovanke. Tudi bodoči mož, ki je sedaj mladoletni varuh, bo smel izjave o tem, da se varovanka čemu odreče, dati le s potrditvijo sodišča. Sicer izjava ne bo držala. Če bo sodišče potrdilo kak dogovor med materjo in hčerjo o očetovi dedščini, bo mož lahko veljavno potrdil prejem delne ali popolne dajatve. Dokler nadvarstvena-oblast ni rekla svoje besede, ni treba dajati ničesar iz rok. Ako želite stvar urediti brez sodišča, pa počakajte polnoletnosti hčerke.

Dr. G.

Vprašanje 99. Neki moj znanec trdi, da se zamore sadno drevje tudi poleti trebiti od nepotrebnih poganjkov, češ, da muževnost koncem junija preneha, proti jeseni pa se zopet ponovi. Po njegovem mnenju ima torej sadno in gozdno drevje dve vegetacijski dobi, spomladansko in jesensko. Ali se sme lansko jesen precepljeno sadno drevje sedaj trebiti od nepotrebnih poganjkov? Kaj je resnice na dveh vegetacijskih dobah in kakšen vpliv imata na drevje? (J. O. v P.)

Odgovor: Lansko leto precepljena drevesa tudi sedaj v poletnem času lahko otrebimo nevšečnih in odvišnih poganjkov. To delo je pravzaprav čim prej izvršiti. S tem se cepiči zelo okrepijo v razvoju. Na cepičih samih pa pustimo najlepše in vodilne poganjke neprikrajšane, da se dalje razvijajo; ostala dva pa priščipnemo, da jih zadržimo v rasti. Ta dva poganjka odstranimo pozneje, čim se cepljeno mesto dobro zaceli. Res je, da imamo pri drevju dve vegetacijski dobi, ali kakor pravimo, dva soka, t. j. pomladanskega, ki traja od spomladi do kresa, nakar rastlina neka 14 dni miruje, in potem sledi poletni sok, ki traja do zime. V prvem soku se rastlina nekako mladeniško bohotno razvija, ne oziraje se na zarod; v drugem soku pa nastavlja rastlina važne predpogoje za bodoče leto, t. j. cvetni zarod, les dozoreva in se pripravlja za zimski čas i. t. d. Iz povedanega sledi, da je potrebno za eno dobro letino dve leti, t. j. prvo leto, kjer napravljamo sadno drevo sadni nastavek ali zarod, in drugo leto, da se zarod razvije in dozori. Glede na obrezovanje ali trebljenje v tem primeru, navedeni soki nimajo posebnega vpliva, niti pomena.

Fr. K.

Vprašanje 100. Kako naj doma skuhamo cepilno smolo? (F. M. v J.)

Odgovor: Za napravo cepilne smole je vzeti: 1 kg kolo-fonije ali pa dobro precejene smrekove smole, 190 g špirta, 1 žlico lanenega olja in 80 g čebelnega voska. Smolo je na ognju raztopiti, nakar se pridene raztopljeni vosek in dolije laneno olje ter se vse skupaj dobro zmeša; ko se ohladi, se doda še špirit.

Fr. K.

Vprašanje 101. Imam lepotičen vrtiček, zasajen z različnimi cveticami in grmičevjem. Mravlje mi pa delajo silno veliko škodo, ker mi vse razrijejo zlasti po ruši. Kako naj zatrem mravlje na vrtu? (F. Z. v T.)

Odgovor: Mravlje so na vrtovih v silno nadlego. Ne samo, da rijejo po ruši in jo ugonablajo, ampak prenašajo tudi uši na rastline, od katerih srkajo potem slaček sok. Predvsem poiščite gnezdišča in njihova skrivališča. Mnogi ista

razkopljejo in jih zalijejo s kakim jedkim in smrdljivim zatiralnim sredstvom, seveda le tam, kjer je brez škode za rastline. Tudi slame nasujejo na razkopana mravljišča, da jo potem zažgejo, ko se mrčes razlazi po nji. To delajo posebno v jutranjih urah, ko so mravlje zbrane skupaj. Veliko pa pripomore tudi k zatiranju mravelj predvsem snaga in red na vrtu, t. j., da rastline večkrat okoplamo, oplevemo in odstranimo vse, kar ne spada na vrt. Nekateri nastavljajo okoli rastlin, kjer so mravljišča, v sladki vodi namočeno slamo, ki jo potem pograbiijo in na primernem mestu zažgejo, ne da bi pri tem oškodovali rastline. Sredstev je torej dovolj, samo pravega se moramo poslužiti.

Fr. K.

Vprašanje 102. Pošljem Vam nekaj prsti in napadene kolerabce ter nekaj ličink, odnosno bubice, ki jih je vsepolno na zeljniku. Imel sem krasno zelje, ohrovt in kolerabe, sedaj je pa vse obgrizeno in razjedeno. Kako naj zatrem v zeljniku zalego zeljne muhe? (J. L. v K.)

Odgovor: V doposlani prsti je najti mnogo temnorjavih bubice in tudi nekaj breznožnih belkastih ličink škodljivca zeljne muhe (*Chortophila brassicae*). Ličinke te škodljive muhe razjedajo korenine in tudi kocene vseh zeljnatih rastlin, včasih samo površno, čestokrat pa se zarijejo tudi v njih notranjost, kjer dolbejo in razjedajo mlade sadike. Vsled tega prično iste hirati in tudi na napadenih mestih gniti; tako uniči ponekod ta škodljivec ves pridelek. Priporočamo Vam, da na tem mestu ne sadite vsaj nekaj let zaporedoma zeljnatih rastlin. Napadene rastline pa poberite s koreninami vred in jih sežgite, ali pa vsaj globoko v zemljo zakopljite. Jeseni zemljo globoko preštihajte in jo potrosite z živim apnom. Tudi domači pepel, pomešan s sajami, služi v te namene prav dobro ali pa jedka umetna gnojila, kakor n. pr. apneni dušik in kalijeva sol. Na ta način nekako razkužite dotično zemljo. Nekateri priporočajo tudi škropljenje zemlje s petrolejevo emulzijo, ali pa posipanje peska, ki se preje napoji s petrolejem, odnosno s karbolno kislino.

Fr. K.

Vprašanje 103. Imam 30 hl vina ki je bilo lepo, čisto in izvrstnega okusa. Sedaj pa je začelo kipeti, postalo je motno in nima več tako čistega okusa. Kako ozdravim vino, ki je postalo motno in začelo kipeči? Da mi lažje svetujete, Vam pošljem vzorec tega vina. (R. J. v L.)

Odgovor: Če se hoče bolnika ozdraviti, se ga mora videti in proučiti. Prav je bilo, da ste poslali vzorec tega vina, sedaj je tudi odgovor lahek. — Poslani vzorec vina se je po nekaj dnevih preizkušnje izkazal kot popolnoma zdrav. Ker vino še precej sladi, je sedaj v toplem poletnem času začelo vreti, je postalo motno in je dobilo vsled obilice pri kipenju razvijajoče se ogljikove kisline rezek, skoroda neprijeten okus. Vse to je normalen pojav, ki se ga ni treba ustrašiti. Skrbite sedaj za normalno kipečo temperaturo okrog 15° C, ne zračite kleti v hladnem času (ponoči) in čim bo vino popolnoma pokipelo, ga pretočite, močno prezračite in zmerno zažveplajte (na 3 hl vina sežgite 1 azb. žvpl. trščico).

F. V.

Vprašanje 104. Na raznih zelenih delih trte so se pojavila vodenosvetla majhna jajčeca, ki jim sosedi pravi „bisernice“. Kakšen škodljivec so „bisernice“ in kako jih naj v bodoče zatiram? (K. S. v V.)

Odgovor: O bisernicah smo že razpravljali. Zaradi zopetnih vprašanj ponavljamo: Označene vodenosvetle, rosne, do 2 mm velike tvorbe — kakor kapljice, ki se v času bujne rasti spomladi pojavijo na zelenih delih trte, na poganjkih, listih, kabrukih itd., — so bisernice. Bisernice sestojijo iz več na plazmi revnih notranjih stanic, ki so obdane s tenko plastjo epidermis stanic. Bisernice se smatra kot lastne izrastke zunanjega staničevja zelenih delov vinske trte; pri nadaljnjem

razvoju trsa izginejo. Često zamenjajo bisernice z jajčeci škodljivcev, posebno od grozdnega sukača. Razlikujejo pa se od teh po jako menjajoči se velikosti, po vodenosvetli zunanosti in po rednem vsakoletnem nastopu.

F. V.

Družbene zadeve in razno.

Uradne vesti.

Kmetijskim podružnicam v vednost. Opozarjamo načelstva kmetijskih podružnic, da morajo glasom družbenih pravil vlagati vse prošnje na kralj. bansko upravo, odnosno ministrstva, le potom Kmetijske družbe. V tem primeru so vloge koleka proste in jih obenem družba s primernim priporočilom odpošlje na merodajno mesto. Dalje je odposlati na družbo takoj po občenem zboru zapisnike o poteku istih. V njih naj se zabeleži le najglavnejše; tiskovine so na razpolago pri Kmetijski družbi.

Dopisovanje podružnic s centralo. Načelstva in tajništva podružnic prosimo, da pošiljajo sicer v skupni kuverti, vendar na posebnih listkih ločeno za razne oddelke (blagovni, vnovčevalni, strokovni) ter upravo lista naročila, oz. sporočila, s čemer prihranijo uradništvu mnogo dela in časa.

Opozorilo načelstvom. Centrala se je uverila pri reviziji kmetijskih podružnic, da nekatera načelstva ne ločijo pri izposojevanju podružničnih strojev in orodja, članov od nečlanov. Stroji se dajejo v uporabo vsem brez razlike. Slično se delijo tudi razne potrebščine, ki jih družba pravzaprav dobavlja prvenstveno samo svojim članom. Vsled takega ravnanja trpi silno ugled družbe, ne glede tudi na to, da je vsako organizatorno gospodarsko delo s takim početjem brezuspešno. V zmislu družbenih pravil in pravilnika za podružnice se naroča podružničnim vodstvom, da se strogo držijo zadružnih načel in da skrbijo le za koristi svojega članstva. Centrala bo vodila o tem strogo kontrolo.

VABILA

k letnim zborom podružnic Kmetijske družbe v Ljubljani,
r. z. z. o. z.

Spored:

1. Čitanje pravilnika, zlasti § 2., 3., 6., 7., 8., 9. in 10.
2. Slučajnosti.

V nedeljo, 23. julija 1933.:

Brdo-Lukovica, ob 15. uri pri Slaparju v Lukovici; **Dol pri Ljubljani**, ob 15. uri v šoli; **Gorje**, ob 15. uri v šolski sobi; **Gornja Radgona**, ob 9. uri v prostorih Talany; **Homec**, ob 10. uri pri g. Greg. Repanšku na Homcu št. 2; **Komenda**, po prvi sv. maši ob 7. uri v šoli; **Laško**, po prvi sv. maši v šoli; **Leskovec pri Krškem**, ob 1/8. uri v šoli; **Ljutomer**, ob 1/9. uri v meščanski šoli; **Moste pri Komendi**, ob 15. uri pri načelniku v Žejah 7; **Mengeš**, ob 15. uri v gostilni g. Franciške Kralj v Vel. Mengšu 74; **Maribor**, ob 9. uri v vinarski in sadjarski šoli; **Mozirje**, ob 1/8. uri v Kmetijski hranil. in posojil.; **Nova cerkev pri Celju**, ob 8. uri v osnovni šoli; **Predoslje**, ob 8. uri v šoli; **Prevorje**, ob 8. uri v šoli; **Selca nad Škofjo Loko**, ob 1/8. uri v šoli; **Semič**, po prvi sv. maši v šoli; **Stari trg pri Rakeku**, ob 1/8. uri v občinski dvorani; **Sv. Križ pri Litiji**, ob 15. uri v šoli; **Sv. Križ pri Kostanjevici**, ob 8. uri v osnovni šoli; **Sv. Benedikt v Slov. Gor.**, ob 1/8. uri v šoli; **Sv. Krištof pri Laškem**, po prvi sv. maši v šoli; **Struge**, ob 15. uri pri načelniku; **Sv. Jakob v Slov. gor.**, ob 8. uri v stari šoli; **Sv. Lovrenc na Pohorju**, ob 1/10. uri pri g. Jakobu Ozvaldu; **Sv. Jurij ob Ta-**

boru, ob 1/8. uri v šoli; **Sv. Marko pri Ptuj**, ob 1/8. uri v šoli; **Sv. Gregor**, ob 15. uri v šoli pri sv. Gregorju; **Sv. Lenart pri Veliki Nedelji**, ob 8. uri v šoli; **Sv. Tomaž pri Ormožu**, po rani maši v šoli; **Šmartno pri Litiji**, po prvi sv. maši v šoli; **Št. Ilj pri Velenju**, ob 1/8. uri v šoli; **Turnišče**, ob 9. uri v šoli v Turnišču; **Velika Loka**, ob 14. uri pri g. Aloj. Bukovcu; **Zapoge**, ob 9. uri pri Bohinju; **Zagorje ob Savi**, po prvi sv. maši v šoli; **Stari trg ob Kolpi**, po drugi sv. maši v šoli; **Zabnica**, ob 15. uri v Gasilnem domu; **Žiri**, ob 14. uri pri načelniku g. Ivanu Kavčiču; **Zgor. Tuhinj**, ob 11. uri v šoli; **Laško**, po prvi sv. maši v šoli;

v nedeljo, 30. julija 1933.:

Benica, ob 9. uri v šoli; **Beltinci**, ob 9. uri v osnovni šoli; **Celje**, ob 8. uri v občinski posvetovalnici na Bregu; **Češnjica**, ob 15. uri pri načelniku; **Dol pri Hrastniku**, po prvi sv. maši v šoli; **Dolsko**, ob 8. uri v šoli pri sv. Heleni; **Cerknica**, ob 13. uri v šoli; **Gomilsko**, po prvi sv. maši v šoli; **Ježica**, ob 10. uri v šoli; **Kapele**, ob 1/8. uri v stari šoli; **Kolovrat**, ob 16. uri v šoli; **Kotlje**, ob 10. uri v stari šoli; **Letuš**, ob 15. uri v osnovni šoli; **Log**, ob 9. uri v šoli; **Ljubno ob Savinji**, ob 14. uri v gostilni Sarbela; **Mala Nedelja**, ob 1/8. uri v šoli; **Misljinje**, ob 8. uri v Hran. in posojilnici v Št. Ilju pod Turiakom; **Mokronog**, ob 15. uri pri načelniku Fr. Zupančiču na Rakovniku; **Moravče**, ob 1/8. uri v Zadr. domu; **Ptuj**, ob 10. uri pri načelniku g. Mih. Brenčiču v Ptuj, Ormoška c.; **Prmskovo**, ob 1/10. uri v Gasilnem domu; **Prežganje-Janče**, po sv. maši v šoli; **Sava pri Litiji**, ob 10. uri v stari šoli; **Sv. Duh pri Krškem**, ob 1/16. uri pri Aloj. Gorencu, trgovcu pri Sv. Duhu; **Škofja Loka**, ob 9. uri o gostilni Homan; **Sv. Marjeta ob Pesnici**, ob 1/8. uri v šoli; **Šmartno ob Paki**, po prvi sv. maši v Hranilnici in posojilnici; **Sv. Vid pri Ptuj**, ob 1/8. uri v šoli; **Sv. Jurij ob Juž. želez.**, po rani sv. maši v osnovni šoli; **Šmarie-Skofelica**, ob 8. uri v šoli; **Šmarjeta**, po prvi sv. maši v šoli; **Šoštanj**, po prvi sv. maši v šoli; **Trbovlje**, ob 1/8. uri v šoli; **Tribučje**, ob 14. uri v osnovni šoli; **Videm**, ob 1/8. uri v šoli; **Vučja vas**, po rani sv. maši v gostilni „Pri nošči“; **Zakot pri Brežicah**, ob 9. uri v občinski pisarni; **Zgor. Polskava**, po sv. maši v šoli;

v nedeljo, 6. avgusta 1933. Javor, takoj po narodni službi božji v šoli; **Trojane**, ob 1/8. uri v šoli v Št. Gotardu; v nedeljo, 12. avgusta 1933. Vodice nad Ljubljano, ob 8. uri v Vodica v šoli.

Razno.

Zveza absolventov kmetijskih šol Dravske banovine je na svoji seji 5. junija t. l. soglasno sklenila, prositi kr. bansko upravo in vse merodajne činitelje po možnosti upoštevati sledeče želje absolventov: 1. Ker je vsled težkih gospodarskih razmer dandanes manjšim kmetijskim posestnikom nemogoče plačevati vzdrževalnino za sinove, ki želijo letos vstopiti v kmetijsko šolo, prosimo kr. bansko upravo, da za letos od prosilcev ne zahteva plačevanja vzdrževalnine, oz. da jo vsaj zniža na čim nižjo mero kmetijskim šolam na naj se zagotove potrebna sredstva iz ban. proračuna. — 2. Kr. banska uprava naj vnliiva na to, da bodo vsi velenosestniki itd., nastavljal na svojih posestvih le domače kmet. strokovnjake in domače absolvente kmetijskih šol, dočim so dandanes ta mesta zasedena ali s tujci, ali pa z raznimi vpokoženimi uradniki itd., a mnogo strokovnih moči je brez služb. — 3. Ker je z ozirom na odstotno razmerje strokovnih šol najslabše preskrbljeno za kmetijsko šolstvo, naj se začnejo zbirati sredstva za ustanovitev novih kmetijskih šol. — 4. Velike narodno-gospodarske in narodno-obrambne važnosti bi bilo po našem mnenju, ako bi kmetiska posestva, ki so naprodaj, posebno v obmejnih in potujočih krajih, prevzela od lastnikov država in bi jih potem prodajala na dolgoročno odplačila absolventom kmetijskih šol, ki danes vsled nemožnosti, priti do lastne zemlje, silijo v druge poklice, dočim prehajajo kmetiska posestva v roke raznim prekupčevalcem in nekmetom, ki mnogokrat niso niti naše narodnosti.

Pravega prijatelja se v stiski spozna.

VNOVČEVALEC

Kako izboljšati postopek pri vnovčevanju sadja.

Stanko Terčelj.

Kdor se je že mudil po naših Slovenskih gorah, ki predstavljajo v naši banovini prvi sadni okoliš, mu bo odveč opisovati krasote teh krajev, bogastvo zemlje, številne panoge kmetijstva, ki se tu goje, kraja arondirana posestva i. t. d. To posestno stanje, ki ima gotovo tudi neprecenljive prednosti, ima pa tudi drugo, precejšnjo slabo stran, zlasti kar se tiče organizacij gospodarskega in tudi kulturnega značaja. Tu ni večjih vasi; posestva so raztresena po vseh gričkah in dolinicah, ki segajo na kilometre daleč od glavne ceste, sedeža občine in fare. Ljudje ne prihajajo pogosto v stik eden z drugim. Vsak je zaposlen po cele tedne doma na svojem posestvu; ob nedeljah se sosed najde s sosedom pri cerkvi ali v gostilni, ter se zmenjavajo gospodarske misli le za silo in to je vse. Vsak posestnik je primoran, da ima orodje, katero potrebuje, vse sam. Tako tudi vprežno živino. Gospodarske navezanosti enega na drugega je malo in prepričan sem, da je ravno to velik vzrok, da je organizacija za skupno delo v takih razmerah tako težavna, večkrat tudi celo nemogoča. Videlo se je že, da je mnogo ustanovljenih zadrug in tudi povečini ustanovljenih društev ostalo v teh krajih samo na papirju, ako je bila sreča, da ni bilo hujših posledic.

Je pa v teh krajih zaradi zgoraj opisanega pravi paradiž za razne prekupčevalce, posebno ob času sadne letine. Povečini je nakup sadja v **rokah mešetarjev**, saj trgovci, ki se nahajajo v večjih središčih, na postajah i. t. d., ne morejo biti povsod. Zato opravljajo mešetarji in prekupčevalci ta posel. Kmetje moramo biti veseli mešetarja, ki se je oglasil pri hiši, da nam naše blago „dol reši“, kakor pravijo.

Komaj počenja prvo jabolko zoreti, že se spusti armada prekupčevalcev in mešetarjev na deželo. Zanimiva je ta družba. Med njimi najdeš mnogo „fali-ranih“ trgovcev, krojačev, sedlarjev in raznih drugih rokodelcev, ki so vrgli svoja šila in kopita v grm, ter šli za lepšim poslom. Tudi nekatere „nobel“ penzije se srečava; žal je najti med njimi le malo res solidnih lokalnih sadnih trgovcev.

Vsak ponuja aro na jabolka ter sklepa kupčije po najvišji ceni. Ogleda si tudi sadje na drevesih in vsako jabolko je mešetarju dobro. „Le oberi in pelji na postajo.“ — Vleče kmet z ubogimi voliči težak voz po 10—20 km daleč na postajo, tu pa kakovost ne odgovarja. Čisto tuj človek premetava kmetu jabolka na vozu ter odbira le prvovrstno blago. Dve tretjini ali še več jabolk mu ukaže peljati nazaj. Počne se iznova pogajanje, sledi prepir, grožnje kupca, da kmet ni zadostil pogodbi in h koncu je kmet dal jabolka malone zastonj. Na postajah prerivanje in čakanje, kupec kupcu ne gre na roko, mešetarji se stepejo, če treba tudi trgovci posežejo vmes. Inozemec pa gleda s pomilovanjem in zasmehom to početje, pri tem pa z velikim uspehom izkorišča našo bedarijo in revščino. Naložilo se je že večkrat mno-

go vagonov, za katere naši sadjarji niso dobili niti pare, ker je kupec s sadjem pobegnil. Vršijo se goljufije pri tehtanju. Pijančuje se po obcestnih gostilnah, zapravlja čas in denar ter trpinči živino, ki bi za največjo potrebo delala doma. Zgodi se premnogokrat, da je kmet-sadjar dobil denarja komaj za vožnjo, jabolka pa so ostala prekupčevalcu.

Bilo bi takih primerov našeti še mnogo in mnogo, toda opisali so jih že drugi in premnogi sami skusili. Treba je torej na vsak način izpremeniti ta grdi in škodljivi način prodaje. Skrajni čas je že, da začnemo misliti na to, da v vsakem kraju, občini ali trgu, uredimo nekaka **sadna sejmišča**. V tem sadnem okolišu je n. pr. mnogo občin, ki pridelajo po 100, 200 do 300 vagonov jabolk, ki pridejo v poštev za izvoz. To so količine, ki slabega poznavalca osupnejo. Vendar je to resnica in zato je že zadnji čas, da se začne misliti na ureditev sadnih tržišč po okoliših, kjer se pridelujejo večje količine sadja.

Kakor potrebuje vsak kmetovalec hlev za živino, svinjski hlev, vinogradnik vinsko klet i. t. d., tako tudi potrebuje tisti, kateri se bavi s sadjarstvom, **shrambo za sadje**, katere pa večina naših sadjarjev žal še nima. Mnogo je večjih sadjarjev, ki pridelajo po 1 do 2 vagona jabolk in tudi več, pa še danes nimajo primerne sadne shrambe, kvečjemu ga spravljajo za silo v jeseni na skedenj ali polpokrite šupe.

Treba je torej misliti na graditev poceni sadnih shramb. Te shrambe naj bi se gradile predvsem ob najbližji cesti, katera je sposobna za avtomobilski promet. In če bi si vsi sadjarji omislili shrambe ob glavnih cestah, pa tudi tisti, ki imajo že za silo na svojem posestvu nekaj podobnega, bi vsak pridelovalec spravil svoje sadje že s tem, da ga pripelje v svojo shrambo — takorekoč na trg. Semkaj pridejo lahko vsi pravi kupci, da si na licu mesta ogledajo sadje.

Sadno skladišče bi lahko postavilo sporazumno tudi več posestnikov-sadjarjev skupaj. V njem pa bi imel vsak svoj ločeni prostor, ki bi bil popolnoma njegova last. Zadostovalo bi zaenkrat, ako bi bila **skladišča čisto enostavna iz lesa, podobna našim senikom**, kajti kdor ima blago ob cesti, mu ni treba čakati mraza, pač pa že do tega časa lahko svoje blago pošteno vnovči. Na ta način bi prišli obenem nekako do domačih sadnih trgov ali sadnih sejmišč, k. bi nam doprinesli neprecenljive koristi in kupčija bi se izvršila brez posredovalcev, neposredno med kmetom-sadjarjem in trgovcem.

Koristi so na dlani. **Ne bi bilo več treba tratiti dragega časa in mučiti živine s prevažanjem sadja na oddaljeno postajo. Mešetarstvo bi bilo od sadne trgovine skoraj izključeno. Dosegle bi se enostavnejše cene**, ker bi vsak bil lahko takoj obveščen, kakšna je cena za blago take vrste. Sadni trgovec, ki bi n. pr. kupil danes 10 vagonov jabolk, bi to kupčijo izvršil morda v 1 uri, videl bi že vse blago, ter bi z zanesljivostjo lahko drugi dan že nalagal. Zato bi imel manj režijskih stroškov, manjši riziko, ter nudi lahko ogodnejše cene. Med sadjarji samimi bi bila večja vzpodbuda za boljše prebiranje in

spravljanje sadja, kajti, ako ima sosed lepo blago, zakaj bi ga tudi on ne imel. Sadje, ki bi bilo shranjeno ob cestah, bi se vnovčilo izlahka že v jeseni in s tem bi odpadla nevarnost, da bi pomrznilo toliko vagonov jabolok po slabih skednjih, kakor se to premnogokrat pri nas dogaja. Male količine prvovrstnih namiznih jabolok, katere danes pri nas pri posameznih sadjarjih kupujejo sadni trgovci kot manjvredno blago, bi prišle do veljave, ker v vseh skladiščih bi bilo lahko dobiti te ali one sorte v večji količini. Škartirano sadje, katero bi bilo za domačo predelavo, bi ostalo že od početka doma. Sadjar ne bi bil več v skrbeh, kdaj bo kupec zahteval, da mu prodana jabolka dostavi na kolodvor, kar se redno dogaja med najnujnejšim delom ali pa ob slabem vremenu in daje veliko skrbi ter neprilik. Ne bi bilo potrebno delati zapitkov po obcestnih gostilnah. Mnogo bi se ohranilo zdravega sadja, katerega se danes z neprimernimi prevoznimi sredstvi in po slabih cestah pokvari. Končno bi naši kraji na ta način dobili res izrazit sadjarski značaj, kakor mu pravzaprav po naravi pritiče.

Potrebno bi bilo, da bi o zgoraj navedenem razmišljali vsi merodajni činitelji. Ako bi se še vsa vprašanja, ki iz tega nastanejo, ugodno rešila, bi gotovo dovedla do izboljšanja načina prodaje sadja od strani pridelovalca v roke prvega kupca.

Vsaka stvar ima svojo dobro in slabo stran. Vendar pa bomo tu našli samo eno slabo stran in ta bi bila sedanja kriza in naše mizerno vnovčevanje sadja. Vem, da je to veliko vprašanje, ali tudi to bi se dalo z razumnim in skupnim delom ugodno rešiti.

Družbene vesti.

Nakup kmetijskih pridelkov. Ker prihajajo na družbo povpraševanja za nakup zgodnjega krompirja-rožnika (in to v glavnem vagonске pošiljke), dalje za razno plemensko živino (posebno plemenjake), za semensko žito, t. j. domačo odbrano in očiščeno seme pšenice, ovsu, ječmena in rži, lanu itd., pozivamo načelstva in odbore podružnic, da nemudoma sporočijo družbi topogledne podatke in stavijo zadevne ponudbe. Kmetijska družba bo skušala namreč vnovčiti navedene pridelke po primerni ceni. Nakupovalne cene bodo objavljene podružnicam v ravnanje.

Vnovčevalna akcija za sadno drevje. Že lansko leto je poskusila Kmetijska družba vnovčiti v tujini odvišen pridelek sadnega drevja, ki ga pridelujemo pri nas v vedno večjih množinah. Ta akcija je le deloma uspela, ker se številni drevničarji niso odzvali pravočasno in sporočili Kmetijski družbi, koliko in kakšne sorte imajo oddati. Zato pozivamo vse drevničarje, ki menijo, da ne bodo mogli drevja prodati, da priglase vsaj do 20. avgusta t. l. število, sorte in cene tozadevnega drevja Kmetijski družbi v Ljubljani.

Letošnja prodaja sadja. Pri Kmetijski družbi se že sedaj povprašuje po sadju zgodnjih in poznih vrst, posebno jabolok. Pozivamo načelstva podružnic, pa tudi članstvo, da sporoče čim preje količino, katera bi se mogla dobiti v njih okoliših. Mnenja smo, da bomo uspeli topogledno le tedaj, ako bodo nas podružnice in člani podpirali.

Gospodarske vesti.

Uradna odločba glede žganja. Finančni minister je izdal odlok z veljavnostjo z dne 6. t. m., da se bo pobiralo na žganje, ki vsebuje več kot 35% alkohola, trošarino kakor na špirit. Za navadno žganje se smatrajo torej tisti destilati iz

vina, grozdja in sadja, ki vsebujejo manj kot 35% alkohola. Finančnim kontrolnim organom je naloženo, da vršijo strogo kontrolo v zmislu tega odloka.

Rumunski moratorij za kmetijske dolge. Rumunski parlament je sprejel zakon za konverzijo kmetijskih dolgov. Zakon predvideva zadolženim kmetom petletni moratorij (odlog povračila dolgov). Obresti za to dobo so določene na 1—3%.

Izvozne olajšave za zgodnjo zelenjavo v Avstrijo. Neodvisno na sedanja pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe med našo državo in Avstrijo, je slednja dovolila prost uvoz 100.000 kg črešenj, 70.000 kg marelic, 150.000 kg fižola in 70.000 kg zelenega graha.

Rja na pšenici v južnem Banatu. Iz Vršca prihajajo poročila, da se je ponekod pojavila rja na pšenici. Zlasti na nizko ležečih njivah napravlja bolezen občutno škodo, ker je tudi že klasje napadeno.

Trgovina z vinom, se je nekoliko oživela zaradi slabih izgledov na letošnje trgatve. Boljša vina je že težje najti in se plačujejo od 3.50 do 4.50 in še višje za liter, medtem, ko se navadna vina prodajajo od 2.75 dalje, eviček po 3 Din, črnina po 3.50 Din za liter.

Sladkor iz lesnih odpadkov. V Nemčiji se je osnovala tvornica, ki bo izdelovala iz lesnih odpadkov sladkor, ki se bo uporabljal predvsem kot krmilo za živali ali pa za izdelovanje alkohola. Znanstveniki so namreč dognali, da se da iz lesa pridobivati tudi razna živila, barve, razne smole, čreslo i. t. d. Profesor Rassov je dognal, da se dobi iz 100 kg lesa 24 l alkohola in 30 kg suhega lignina. Liter alkohola bo veljal le 20 vinarjev.

Uvoz svinj na Češkoslovaško. Na podlagi sporazuma med našo državo in Češkoslovaško je določeno, da se sme od nas mesečno izvoziti 4000 komadov debelih svinj in 25 vagonov masti ter slanine.

Tržne cene.

Tržne cene so označene tako, kakor veljajo na trgu ali na sejmi v Ljubljani in Mariboru pri nadrobni prodaji in so posnete po tržnih poročilih teh mest. Cene na deželi in pri kupčiji na debelo so nižje.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Žitni in drugi pridelki	pšenica	1 q	250 — do 265 —	200 — do 250 —	250 —
	rž	1 ..	170 — do 180 —	120 — do 250 —	250 —
	ječmen	1 ..	170 — do 185 —	120 — do 200 —	200 —
	ovsa	1 ..	170 — do 185 —	110 — do 225 —	225 —
	proso	1 ..	160 — do 210 —	125 — do 225 —	225 —
	koruza (nova, sušena)	1 ..	115 — do 130 —	100 — do 200 —	200 —
	ajda	1 ..	215 — do 225 —	— do —	—
	fižol, ribničan	1 ..	220 — do 275 —	— do —	—
	fižol, prepeličar	1 ..	250 — do 300 —	150 — do 400 —	400 —
	krompir	1 ..	100 — do 125 —	115 — do 175 —	175 —
Seno in slama	sladko seno	1 ..	— do 55 —	— do —	—
	kislo seno	1 ..	40 — do 45 —	40 — do 50 —	50 —
	slama	1 ..	— do 50 —	— do —	—
Goveda živina	Volj I.	žive teže 1 kg	4 — do 5 —	3 50 do 4 75	4 75
	II.	1 ..	3 — do 4 —	3 — do 4 —	4 —
	III.	1 ..	2 50 do 3 50	2 75 do 3 —	3 —
	Krave debele	1 ..	3 — do 4 —	2 — do 3 —	3 —
	Krave, klobasnice	1 ..	1 — do 2 50	1 50 do 2 —	2 —
Prasici	Teleta	žive teže 1 kg	— do 5 —	4 — do 5 —	5 —
	(Prigon v Lj. 323, Mar. 423 glav)				
	(za mesec junij)				
Preseči	12 tednov stari	kom.	— do 90 —	100 — do 160 —	160 —
	3—4 mesece stari	1 ..	190 — do 350 —	200 — do 350 —	350 —
	5—7 mesecev stari	1 ..	— do —	450 — do 550 —	550 —
	debel	žive teže 1 kg	— do —	7 50 do 8 —	8 —
	mrtve	1 ..	— do —	10 50 do 11 —	11 —
Mleko, jajca, sir	(Prigon v Lj. 750, v Mar. 456 glav)				
	(za mesec junij)				
	piščanec	kom.	10 — do 20 —	15 — do 30 —	30 —
	kokoš	1 ..	18 — do 25 —	20 — do 30 —	30 —
	mleko	1 lit.	2 — do 2 50	2 — do 2 25	2 25
Mleko, jajca, sir	smetana	1 ..	— do —	10 — do 12 —	12 —
	čajno maslo	1 kg	28 — do 32 —	22 — do 50 —	50 —
	surovo maslo	1 ..	22 — do 24 —	— do 28 —	28 —
	polementalski sir	1 ..	16 — do 24 —	20 — do 35 —	35 —
	sirček domači	1 ..	5 — do 6 —	14 — do 25 —	25 —
Mleko, jajca, sir	jajce	par	1 — do 1 20	1 — do —	—
	trda drva	1 m ³	— do 115 —	90 — do 120 —	120 —
Mleko, jajca, sir	mebka drva	1 ..	70 — do 80 —	60 — do 90 —	90 —

Za uredništvo odgovarja: Fr. Kafol. — Izdajatelj za Kmetijsko družbo: Oton Detela. — Tisk J. Blasnika nasl., Univerzitetna tiskarna in litografija, d. d. v Ljubljani. — Odgovoren L. Mikuš

Kdor se sam ne ceni, ga tudi drugi ne spoštujejo.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine:

Njene zaloge se nahajajo: v Ljubljani, Novi trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Celju v Aškerčevi ulici; v Ivanj-
kovcih pri Lovro Petovarju; v Novem mestu pri kmetijski
podružnici; na Rakeku pri tvrdki Levstek & Oblak; v Ptuj
pri Kmetijskem društvu.

Pozor, kmetovalci!

Velika stalna razstava raznih kmetijskih strojev,
plugov in orodja; ugodna nakupna možnost.

Kmetijska družba v Ljubljani je organizirala
veliko stalno razstavo kmetijskih strojev in orodja
v svojem novem skladišču, Novi trg 3., katero si
zamorejo člani in tudi ostali kmetovalci med poslov-
nimi urami brezplačno ogledati. Naše člane posebno
opozarjamo, da bo družba v očigled velikega po-
manjkanja denarnih sredstev šla istim do skrajnosti
na roko s tem, da se bodo oddajali stroji na obroke.
Za nekatere stroje se bo vzelo kot plačilo tudi hra-
nilne knjižice. Člani, ne zamudite te ugodne prilike
si ogledati stroje, ko pridete po opravkih v Ljubljano.

Tu navedene cene veljajo pri nabavi v Ljubljani; v dru-
gih krajih se prištejejo še izdatki za prevoz iz Ljubljane.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne in vagonске pošiljkatve.

Apneni prah, rinfuza, (prosto) naložen v Trbovljah ali Za-
gorski apnenici po 15 Din 100 kg, samo vagonске pošiljke.

Apneni dušik, 16%, v vrečah po 180 Din za 100 kg, v plo-
čevinastih posodah 195 Din, franko vsaka postaja, če se na-
roči najmanj 1000 kg. Na drobno v pločevinastih posodah
200 Din za 100 kg, franko skladišče. Za 1 ha 200 do 300 kg.

Kalijeva sol, 42%. Na drobno po 166 Din za 100 kg, vreče
po 50 kg stanejo 84 Din. Za 1 ha 200—300 kg. Pri vagonskem
in polvagonskem odjemu cena po dogovoru.

Kostni superfosfat, 18/20%. Cena 118 Din za 100 kg Ljub-
ljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonskem od-
jemu cena po dogovoru.

Nitrofoskal-Ruše, mešano gnojilo, 8% kalija, 4% dušika
in 8% fosforne kisline pa 140 Din za 100 kg, vreče po 50 in
100 kg, franko vsaka postaja, če se naroči najmanj 2000 kg.
Na drobno z uvoznino in prevoznimi stroški 144 Din za 100 kg.
Za 1 ha 400 do 600 kg.

Razklejana kostna moka, 30% fosf. kisline, ¼ % dušika
po 95 Din za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po
220 Din za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Rudninski superfosfat, 16% po 98 Din za 100 kg. Pri pol-
ali vagonskem odjemu cena po dogovoru.

Surova kostna moka z 10—12% fosforne kisline in 4 %
dušika po 95 Din za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Semena.

Inkarnatka detelja Din 9.

Semenska ajda, sila po 3 Din, črna pa 2.80 Din za 1 kg.

Krmila.

Koruza, dobro suha tudi za mletev po 1.15 Din za kg. —
Vreče po lastni ceni. Pri vagonskem odjemu cene po dogovoru.

Klajno apno, v izvornih vrečah, težkih 50 kg po 2.75 Din
za kg, na drobno 3.80 Din za kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in toličče po 2.40 Din
za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Orehove tropine z 48% beljakovin in 8% maščobe po
2.60 Din za 1 kg v vrečah po 80 kg.

Riževi otrobi III po 90 Din za 100 kg.

Pšenični otrobi, drobni, 95 Din za 100 kg.

Krmilna moka od riža II po 125 Din za 100 kg.

Ribja moka, v originalni vreči 100 kg po 6.50 Din za kg,
na drobno 7.50 Din za kg.

Ribje olje za živino, ročke po 5 kg 90 Din; se pošilja po
pošti; v steklenicah po ¼ litra 14 Din, v steklenicah po 1½ li-
tra 28 Din; v posodo kupca po 18 Din za kg.

Provendein, priznano sredstvo v modernem svinjogojstvu,
v škatljah po 800 g à 25 Din.

Živinska sol, v vrečah po 50 kg za 70 Din (samo v Celju).

Pekk hrana za živino z vitaminom po 62 Din za kg.

Rudninski kamen za lizanje, komad 12 Din, aluminijasti
obroč k temu 20 Din.

Sredstva za zatiranje škodljivcev.

Arsol 500 g po 25 Din.

Agritox v posodah po eno šestnajstinko litra po 18 Din,
po četrt litra po 40 Din.

Mazavo milo po 10 Din v posodi kupca.

Nosprasen, zavitki po 5 kg 28 Din za kg, 1 kg 32 Din.

Solbar, zavitki po 1 kg 26 Din, po 5 kg 22 Din za kg

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kg,
na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po
40 Din, v steklenicah po 2 kg po 15 Din in po 1 kg po 8 Din
z embalažo vred. Po pošti se razpošilja le pločevinaste kante.

Urania zelenilo v zavitkih po 1 kg 80 Din, v zavitkih po
15 dkg 15 Din.

Zello pasta, tuba 22 Din, Zello zrna, škatljica 11 Din, za
pokončevanje miši in voluharjev.

Sadjarske in vrtnarske potrebščine.

Cepilna smola, v škatljicah po ¼ kg po 7 Din; v škatlj-
cah po ¼ kg po 13 Din; ½ kg po 25 Din.

Najboljši cepilni noži, pripravljeni za vse načine cepljenja
sadnega drevja od 36 do 102 Din.

Brusni kamni za Kundejevo blago po 15, 25 in 46 Din.

Prvovrstni vrtni noži (obrezači) od 52, 54 do 68 Din.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja
in trti od 20 do 42 Din.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev
in goseničnih gnezd od 135 do 165 Din, peresa k škarjam po
1 Din.

Drevesne škarje Kunde od 40 do 190 Din.

Škarje za striženje mej od 40 do 120 Din.

Drevesne žage od 40 do 90 Din.

Drevesne ščetki (krtače), za čiščenje debel in vej na sta-
rem drevju od 18 do 40 Din.

Pasti za voluharje (kleščice) po 8 Din, cevke po 10 Din.

Strgulje za drevje po 26 Din.

Ročna škropilnica „Nova“, 1½ litrska 180 Din.

Ratija ličje, kg po 18 Din.

Škropilnice, Flickove, nahrbtnne, po sistemu Jessernigg, po
640.— Din komad, s pumpo na poteg po 640.— Din komad.

Razpršilnik Flick, za visoko drevje po 110 Din komad.

Razpršilnik Kovina po 35 Din.

Ročna škropilnica „Kleines Wunder“, 750 Din.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke
„Nechville“, ročno-prevozno z 1 gum. cevjo po 3 m, 2 po-
daljševalni cevi po 75 cm, 1 bambusovo cevjo po 3 m in pa-
tentnim razpršilnikom 2400 Din.

Samodelna nahrbtnna škropilnica A. H. 20 tvrdke Nechville
po 1100 Din z bambusovo cevjo; Vega, francoski sistem, po
1340 Din; K. 16 litrov po 1100 Din.

Vrtno zalivalke „Jajag“, 3 lit. 155 Din, 10 lit. 160 Din,
12 lit. 180 Din, 14 lit. 200 Din, 16 lit. 215 Din.

Lopate za štihanje po 24—50 Din.

Lopate za nakladanje po 24 Din.

Grablje, železne, 10 do 16 zob po 12.50 do 20 Din.

Vile, železne, s tremi roglji po 14 Din, s štirimi po 15 Din.

Vile, garantirane, s štirimi rogli po 28 Din, s tremi rogli 23 Din.

Sadni mlin Weiss 2500 Din.

Sadni mlin K. 1450 Din.

Vinogradniške in kletarske potrebščine.

Trtne škropilnice, bakrene, original Vermorel 440 Din, Original Austrija 440 Din, Original Superieur 400 Din, Austria, domača 300 Din, Chaudoir 400 Din, Hoffherton 400 Din.

Potrebščine k škropilnicam: razpršilnik Duet po 130 Din, navadni razpršilnik po 16 Din.

„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechvile po 140 Din.

Gumijeve vezi po Din 120 za kg.

Gumijeve cevi za škropilnice 10×3 po 13 Din, 13×3 po 16 Din, drobne za vino po 7 Din za meter.

Gumijeve kroglice po 2 do 2.50 Din.

Gumijeve plošče po 10 Din za 1 komad.

Sadne in vinske stiskalnice z vsebino 45 litrov 850.— Din, 100 litrov 1850 Din, 155 litrov 2550 Din.

Grozdni mlin MG-1 850 Din.

Azbest Clarit za čiščenje vina po 80 Din za kg.

Eponit za čiščenje vina po 45 Din za kg.

Kalimetabisulfit 10 g po 0.75 Din, 1 kg 50 Din.

Kipelne vehe, steklene, velike po 90 Din, male po 70 Din.

Žveplovi trakovi na azbestu po 16 Din za kg.

Žveplalniki, ročni, po 80 Din za komad.

Žveplo dvojno ventilirano po 4 Din 1 kg.

Modra galica — 6.50 Din, na drobno — za vagona naročila veljajo posebne cene.

Živinorejski in mlekarški predmeti.

Telečji napajalniki po 100 Din.

Gumilevi seski za napajalnike po 25 Din.

Posnemalnik Vega E za 75 lit. po 1200 Din; G za 200 lit. po 3800 Din, F2 za 140 litrov 1700 Din.

„Baltic“ posnemalnik HF za 35 lit. 700 Din, za 130 lit. s podstavkom 2750 Din.

Pinje št. 1 za 5 lit. po 620 Din, št. 2 za 10 lit. po 750 Din.

Latkodensimeter (za določanje gostote mleka) po profesorju Gerberju po 40 Din.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Koda-nja), v škatljicah po 25 g po 12 Din.

Brzoparilnik Alfa, s pocinkanim kotlom, 50 lit. po 1250 Din.

Brzoparilnik Wema, z bakrenim kotlom, 90 litrski po 1700 Din.

Brzoparilnik, domači, s pocinjenim kotlom 60 litrski po 850 Din.

Živnozdravniški predmeti (češki izdelek): požiralnikove cevi za teleta 70 Din, za goved po 220 Din; trokarji za teleta po 70 Din, za goved po 70 Din, irigatorji, kompletni (po 3 litre) po 80 Din; irigatorji, kompletni (po 2 litra) 70 Din; škarje za obrezovanje parkljev 184 Din; zaustavljači, poniklani 60 Din; mlečni katetri 6 in 12 Din. Obroči za bike, poniklani po 26 Din, navadni po 22 Din; toplomer za merjenje vročine po 25 in 30 Din.

Znamke za perutnino: celoidne po 0.30 Din za komad, aluminijaste s številkami po 0.75 Din za komad, ušesne znamke za živino po 1.50 Din za komad.

Sikuro, hlevski odpenjač komad 10 Din.

Poljedelsko orodje in stroji.

Sackovi plugi in plužni deli.

D9SS po 1100 Din, D8MN po 1000 Din, D7MN po 900 Din, s plužno na vijake 1250 Din, D6MNR 750 Din, D5MNR 700 Din, D6X po 730 Din, B6E 730 Din.

Obračevalni plug NW7 po 1150 Din, dvojni obračevalni plug BW5 po 1650 Din.

Dvobrazdni plug ZH9 po 1250 Din, dvobrazdni lahki ZRB6 po 1100 Din.

Osipalnik DHUN po 700 Din. BHR po 400 Din.

Glave: D9SS po 410 Din, D8MN po 400 Din, D8SS po 350 Din, D6MN 270, URB za lesene pluge 150 Din, dvobrazdni SUN 420 Din, obračevalna HNW5 in 7 po 470 Din, osipalna M 300 Din, DHUN 480 Din.

Lemeži za D7 po 35 Din, za D6 po 30 Din, za obračalne pluge po 35 Din.

Plazi za D6 in D7 po 28 Din za komad.

Črtala za D7 in D6 po 30 Din.

Deske za D7MN po 100 Din, za D8MN po 135 Din.

Prevozna priprava za D7, D6 po 190 Din.

Kultivator FZBVR z 9 peresnimi noži po 1700 Din.

Plužna s peresnim podzemeljskim rahljačem sistem Bend-hack po 1200 Din.

Plužne, enokolesne po 170 Din.

Izruvač za krompir, sedemdelni 300 Din.

Brane, njivske:

Dvodelna 4b, široka 166, teža 62 kg 700 Din. Trodelna IVa, široka 2.50, teža 92 kg 1300 Din. Dvodelna L široka 2 m, teža 88 kg 1350 Din. Trodelna Ia, široka 2.25 m, teža 88 kg 1350 Din. Trodelna Ia, široka 2.25 m, teža 107 kg 1450 Din. Dvodelna, lahka, 390 Din.

Brane: travniške

z zvezdnimi členki: Z 1 široka 1.50 m, teža 44 kg 740 Din; Z 2 široka 1.85 m, teža 52 kg po 810 Din; Z 3 široka 1.50 m, teža 50 kg po 800 Din;

z noži: N 3, široka 1.80 m, teža 78 kg 1030 Din, N 2, široka 1.50 m, teža 67 kg po 920 Din.

Kombinirana travn. in njivska brana KW1, dvodelna, široka 1.50 m, teža 60 kg po 950 Din, njivska brana KW2, široka 2.25 m, teža 88 kg, trodelna po 1350 Din.

Brane na krožnike SE 10 L 3500 Din.

Planeti št. 8 — kot okopalnik, osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, 650 Din.

Sejalni stroj Sack 1.50 m širok, devetvrstni BETTA po 4550 Din; sejalni stroj Sack 1.50 m širok, enajstvrstni BETTA po 4800 Din, H9 po 2700 Din.

Pracnerjev sejalni stroj Budućnost, trinajstvrstni po 4500 Din, petnajstvrstni po 6000 Din.

Senior ročne sejalice H po 920 Din, L4 po 1150 Din.

Vitelj (gepelj) GEF po 2000 Din; transmisija za vitelj E po 1630 Din, D800 po 540 Din.

Bencin motorji Lorenz 3—4 KS 10.000 Din.

Trijerji (originalni Heidovi), V/2 po 5120 Din, II/1a po 2450 Din, Trijer-sortator XXVI/1 po 6450 Din.

Žitočistilniki E 1900 Din, Č 1100 Din, K 1350 Din.

Mlatilnice za motorni pogon 1940 Din, za ročni pogon 2550 Din, za pogon na vitelj 2730 Din, B2 4200 Din.

Slamoreznice Borek: VFS12 po 1750 Din, VFSR12 z verigo po 2000 Din, VFS14 z verigo po 2000 Din, Alpina 12 po 1800 Din, HLC za ročni ali motorni pogon po 2000 Din, KS 2A za ročni pogon 1800 Din.

Drobljač (šrotar) „Gloria 3“ 3000 Din, za oves EMO po 1500 Din.

Gnojnične sesalke (gnojne pumpe) 330 cm po 880 Din, 360 cm po 900 Din, 390 cm po 920 Din, 420 cm po 950 Din, 450 cm po 970 Din, 290/420 cm po 1080 Din.

Sesalke, domači izdelek, v dolžini 3 m 600 Din, 3.30 m 635 Din, 3.90 m 705 Din, 4.20 m 740 Din, 4.50 m 775 Din.

Sesalke F400 980 Din, F450 1000 Din.

Sesalka „Kremžar“, dolžina 3 m 1050 Din; 3.50 m po 1100 Din; 4 m 1150 Din.

Razpršilnik za gnojnične sode po 80 in 98 Din.

Brzoklepalnik „Stubaler“ po 380 Din za komad.

Kosilica dvovprežna Knotek Din 4400.

Kolo za kosilico Din 400.

Odlagalna priprava za žito Din 700.